

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN MINH HẢO

**QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI CƠ QUAN
BẢO HIỂM XÃ HỘI THỊ XÃ SA PA, TỈNH LÀO CAI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN MINH HẢO

**QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI CƠ QUAN
BẢO HIỂM XÃ HỘI THỊ XÃ SA PA, TỈNH LÀO CAI**

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Phạm Thị Thanh Mai

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu do tôi thực hiện. Toàn bộ số liệu tham khảo đều có nguồn gốc rõ ràng. Nội dung luận văn không sao chép dưới bất kỳ hình thức nào và chưa được sử dụng cho bất kỳ công trình nghiên cứu tương tự.

Tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn về nội dung khoa học của công trình này./.

Tác giả luận văn

Nguyễn Minh Hào

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành theo chương trình đào tạo Thạc sĩ chuyên ngành Quản lý kinh tế tại Trường Đại học kinh tế & QTKD - Đại học Thái Nguyên, là kết quả nghiên cứu của bản thân trong quá trình học tập và công tác thực tế.

Để hoàn thành luận văn này, Tôi xin chân thành cảm ơn Lãnh đạo Nhà trường, Khoa Đào tạo Sau Đại học, giảng viên tham gia giảng dạy Trường Đại học kinh tế & QTKD đã giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn tốt nghiệp.

Đặc biệt Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến cô giáo, TS. Phạm Thị Thanh Mai người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu để hoàn thành luận văn này.

Xin cảm ơn lãnh đạo và đồng nghiệp trong và ngoài cơ quan BHXH thị xã Sa Pa đã tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình thu thập, phân tích số liệu. Xin chân thành cảm ơn sự động viên, chia sẻ và giúp đỡ của bạn bè đồng nghiệp trong suốt quá trình học tập và thực hiện luận văn.

Mặc dù đã cố gắng và nỗ lực, tuy nhiên do thời gian nghiên cứu có hạn nên luận văn không thể tránh khỏi những hạn chế và thiếu sót. Rất mong nhận được sự góp ý của quý Thầy, Cô.

Trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Nguyễn Minh Hào

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC HÌNH , BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	4
5. Kết cấu nội dung luận văn.....	5
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI	6
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	6
1.1.1. Tổng quan về bảo hiểm xã hội	6
1.1.2. Tổng quan về quản lý thu bảo hiểm xã hội	17
1.1.3 Nội dung quản lý thu bảo hiểm xã hội	22
1.1.4 Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý thu BHXH	27
1.2. Cơ sở thực tiễn về quản lý thu Bảo hiểm xã hội	29
1.2.1 Kinh nghiệm quản lý thu BHXH tại huyện Yên Phong, tỉnh Bắc Ninh	29
1.2.2 Kinh nghiệm quản lý thu BHXH tại huyện Bảo Thắng, tỉnh Lào Cai...	31
1.2.3 Bài học kinh nghiệm về quản lý thu BHXH cho cơ quan BHXH thị xã Sa Pa.....	33
CHƯƠNG 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	35
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	38

2.2.3 Phương pháp xử lý thông tin	39
2.2.4 Phương pháp phân tích.....	39
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	41
2.3.1 Chỉ tiêu phản ánh tình hình thu BHXH	41
2.3.2 Chỉ tiêu phản ánh thực trạng quản lý thu BHXH.....	42
2.3.3 Chỉ tiêu phản ánh các yếu tố ảnh hưởng	44
CHƯƠNG 3 THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU BHXH TẠI CƠ QUAN BHXH	
THỊ XÃ SA PA, TỈNH LÀO CAI.....	45
3.1. Giới thiệu chung về cơ quan BHXH thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai.....	45
3.1.1. Khái quát đặc điểm tự nhiên - kinh tế - xã hội thị xã Sa Pa ảnh hưởng đến quản lý thu bảo hiểm xã hội	45
3.1.2 Tổ chức và nhân sự thực hiện quản lý thu BHXH của cơ quan BHXH thị xã Sa Pa.....	48
3.2. Thực trạng thu BHXH tại cơ quan BHXH thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai	49
3.2.1 Nguồn hình thành quỹ và đối tượng tham gia BHXH	49
3.2.2 Mức đóng và phương thức đóng BHXH.....	54
3.2.3 Quy trình đóng BHXH	58
3.3. Thực trạng quản lý thu BHXH tại cơ quan BHXH thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai	62
3.3.1 Công tác triển khai các quy định, cơ sở pháp lý thực hiện quản lý mức thu BHXH tại cơ quan BHXH thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai	62
3.3.2 Quản lý lập và duyệt kế hoạch thu BHXH	64
3.3.3 Phân cấp thu BHXH và quản lý tiền thu	66
3.3.4 Thanh tra, kiểm tra về thu BHXH.....	73
3.4 Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý thu BHXH tại cơ quan BHXH thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai.....	75
3.4.1. Yếu tố khách quan.....	75
3.4.2 Yếu tố chủ quan	80

3.5 Đánh giá công tác quản lý thu BHXH tại cơ quan BHXH thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai.....	83
3.5.1. Thành tựu đạt được	83
3.5.2. Những hạn chế	86
3.5.3. Nguyên nhân hạn chế.....	88
CHƯƠNG 4 MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THU BHXH	
TẠI CƠ QUAN BHXH THỊ XÃ SA PA, TỈNH LÀO CAI.....	93
4.1 Quan điểm, phương hướng, mục tiêu thực hiện công tác thu BHXH tại BHXH thị xã Sa Pa	93
4.1.1 Quan điểm	93
4.1.2 Phương hướng.....	94
4.1.3 Mục tiêu thực hiện công tác thu BHXH tại BHXH thị xã Sa Pa năm 2020.....	95
4.2 Một số giải pháp tăng cường công tác thu BHXH tại cơ quan BHXH thị xã Sa Pa.....	96
4.2.1. Tăng cường tổ chức tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức thực hiện Luật Bảo hiểm xã hội trên địa bàn thị xã Sa Pa	96
4.2.2. Mở rộng, phát triển đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội, tăng cường phối hợp với các ngành trong quá trình thực hiện công tác thu BHXH	98
4.2.3 Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ bảo hiểm xã hội.....	99
4.2.4. Tăng cường các biện pháp để phát triển và cải tiến phương thức quản lý thu BHXH	101
4.2.5. Khắc phục nợ đọng tiền đóng bảo hiểm xã hội.....	103
4.2.6. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra; gắn xử phạt với khen thưởng kịp thời	105
4.3 Một số kiến nghị.....	105
4.3.1 Kiến nghị với Chính phủ.....	105
4.3.2. Kiến nghị với BHXH Việt Nam.....	107

4.3.3. Kiến nghị với BHXH tỉnh Lào Cai	108
KẾT LUẬN	109
TÀI LIỆU THAM KHẢO	111
PHỤ LỤC: PHIẾU ĐIỀU TRA	115

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Tên viết tắt	Tên đầy đủ
1	ASXH	An sinh xã hội
2	BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
3	BHXH	Bảo hiểm xã hội
4	BHYT	Bảo hiểm y tế
5	BLLĐ	Bộ luật lao động
6	CNTT	Công nghệ thông tin
7	CNVC	Công nhân viên chức
8	DN	Doanh nghiệp
9	DNNN	Doanh nghiệp Nhà nước
10	DNNQD	Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
11	DNVDTNN	Doanh nghiệp vốn đầu tư nước ngoài
12	ĐVT	Đơn vị tính
13	HCSN	Hành chính sự nghiệp
14	HĐLĐ	Hợp đồng lao động
15	HTX	Hợp tác xã
16	LĐ	Lao động
17	LĐLĐ	Liên đoàn lao động
18	LĐTĐ&XH	Lao động thương binh và xã hội
19	NCL	Ngoài công lập
20	NĐ	Nghị định
21	NLĐ	Người lao động
22	NSDLĐ	Người sử dụng lao động
23	NSNN	Ngân sách nhà nước
24	PX	Phường xã
25	TNLD - BNN	Tai nạn lao động - bệnh nghề nghiệp
26	TTHC	Thủ tục hành chính
27	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1: Sơ đồ mối quan hệ ba bên	8
Hình 2.1: Cơ cấu tổ chức quản lý Cơ quan Bảo hiểm xã hội thị xã Sa Pa.....	48
Hình 3.2: Quy trình quản lý thu BHXH tại BHXH thị xã Sa Pa.....	59

BẢNG

Bảng 1.1 So sánh BHXH bắt buộc và BHXH tự nguyện	16
Bảng 1.2: Kế hoạch thực hiện thu BHXH của BHXH huyện Bảo Thắng (2015 - 2019)	31
Bảng 2.1 Số lượng điều tra phân theo nhóm.....	37
Bảng 2.2 Ý nghĩa của khoảng thang đo	38
Bảng 3.1: Tình hình tham gia BHXH của các đối tượng và đơn vị tại BHXH thị xã Sa Pa từ 2017-2019	51
Bảng 3.2: Số đơn vị tham gia BHXH của các khối tại BHXH thị xã Sa Pa... từ 2017-2019	52
Bảng 3.3: Số lao động tham gia BHXH của các khối tại BHXH thị xã Sa Pa từ 2017-2019	53
Bảng 3.4. Tỷ lệ đóng bảo hiểm cho từng đối tượng	55
Bảng 3.5 Tỷ lệ đóng BHXH, BHYT, BHTN tổng hợp	55
Bảng 3.6 Danh mục lương cơ sở giai đoạn từ 2017 đến 2019.....	58
Bảng 3.7 Danh mục lương tối thiểu vùng 1 giai đoạn từ 2017 đến 2019.....	58
Bảng 3.8: Quy trình 7 bước quản lý công nợ (tính đến tháng 12 năm 2019). 61	
Bảng 3.9 Kế hoạch thu BHXH tại BHXH thị xã Sa Pa giai đoạn 2017 – 2019	65
Bảng 3.10: Tình hình thu BHXH của BHXH thị xã Sa Pa (2017 - 2019).....	68
Bảng 3.11: Kết quả thu BHXH của các khối tại BHXH thị xã Sa Pa từ 2017-2019	69